

Stasė TANKŪNIENĖ:

„Žiupsnelis prisiminimų iš tų senų laikų...“

Įsirašiau į Anykščių rajono bibliotekininkų sąrašą 1959 m. rugsėjo mėnesį, kuomet gavusi Vilniaus Kultūros švietimo technikumą buvau paskirta Anykščių rajoninės vaikų bibliotekos vedėjos pareigoms.

Dirbome dviese: aš ir bibliotekininkė Elena Zulonienė. Pavaldžios buvome rajoninei bibliotekai ir jos viršininkei ilgametei bibliotekos darbuotojai Rozalijai Klimašauskaitei.

Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojo kultūrai Kazimiero Zulono dėka paskirta ir trečioji darbuotoja – specialistė Alma Dagtė. Šita trijulė ir stūmėme vaikų bibliotekos darbo vežimą į priekį.

Alma Dagtė vadovavo masiniam vaikų bibliotekos darbui, be to, ji labai gražiai piešdavo, todėl biblioteka puikavosi gražiomis, meniškai apipavidalintomis kartotekomis bei teminėmis širmomis. Darbštus, kūrybiškas ir draugiškas kolektyvas davė savo rezultatus: sutelkta į biblioteką apie 700 skaitytojų, organizuota per metus net po kelis masinius renginius, susitikimus.

Įsimintinas atvejis: mane iškvietė į partijos komitetą pas antrąjį sekretorių Žižį. Buvau apkaltinta apolitiškumu, kadangi nukabinau skaitykloje kabėjusį Lenino portretą kirvarpų išėstu rėmu ir nuo rašomo stalo nuėmiau raudonos medžiagos staltiesę, supiltą rašalu.

Buvusi vaikų bibliotekos vedėja mokytoja G. Kolesnikova buvo labai principinga TSKP narė. O aš visa tai padariau jai matant.

Sekretorius ramiai mane išklausė ir pareiškė, kad po geros savaitės aplankys mano vadovaujamą įstaigą. Mes pasistengėm: iššvarinom, išblizginom visus kampus, nupirkom skaitykloje didelę gėlę, apipavidalinom fondą. Dailės mokytojas dabar skulptorius Antanas Žukauskas paruošė net 3 standus. Ant sienos puikavosi taip labai reikalingas, naujas ir gražus Lenino atvaizdas. Sekretoriui biblioteka paliko gerą įspūdį.

1962-1965 m. mokiausi Panevėžio medicinos mokykloje. 1965 m. kovo mėnesį grįžau vėl į Anykščius. Dirbau Anykščių rajoninėje ligoninėje akušerijos skyriuje akušere ir tuo pačiu metu buvau priimta Anykščių rajoninės bibliotekos skaityklos vedėja. Dirbome 5 moterys: Bronė Staikūnienė (bibliotekos vedėja), Rožė Klimašauskaitė (abonemento vedėja), Janina Daunoravičienė (kilnojamo fondo vedėja), Vlada Gindrėnienė (bibliotekininkė) ir aš. Vėliau į biblioteką metodininke atėjo Alma Dagtė.

Buvo puikus, geras, kūrybingas kolektyvas. Vedėja Bronė Staikūnienė gynė mus nuo visų skersvėjų, kaip sakoma, sėdėjom kaip už pečiaus.

Biblioteka buvo išsikovojusį priešakines pozicijas organizuodama masinius renginius. 1966 m. Anykščių rajoninės bibliotekos kolektyvas pakvietė anykštėnus į pirmąją respublikinę Knygos šventę. Iniciatorė buvo vedėja B. Staikūnienė, na, o mes visos buvome ir artistėmis, ir dainininkėmis, ir šokėjomis, ir sumaniomis šeimininkėmis.

Įsimintina 1976 metų tarprajoninė knygos šventė, organizuota kartu su Utenos rajono bibliotekos darbuotojais. Knygos šventės buvo populiaros, salės būdavo užpildytos žiūrovų. Šventėse dalyvavo įžymūs rašytojai: J. Baltušis, P. Širvys, J. Marcinkevičius, A. Drilinga, aktoriai L. Noreika, T. Vaisieta ir kt.

Įdomios ir smagios, turtingos nacionaliniu koloritu bibliotekos ir muziejaus darbuotojų organizuotos kraštotyrinės vakaronės. Vyresnio amžiaus anykštėnai dar ir dabar prisimena vakaronę „Kuo įdomūs senieji Anykščiai“. Labai nuotaikingai vakaronės metu

skaitė savo poemą „Ko Kačiarga korkė” poetas K. Inčiūra. Ne viena kraštotyrene vakarone žavėjosi kraštotyros „tėvas” K. Kuzavinis.

Įsimintinas atvejis – poeto J. Marcinkevičiaus kūrybos vakaras, kuriame dalyvavo skaitovas aktorius L. Noreika. Tai buvo nepakartojamas, nuostabus literatūros vakaras, kultūros namų salė buvo pilnutėlė.

Po jo ateinu vieną dieną į darbą – visos darbuotojos guli ant grindų. Išgirdau komandą „Griūk ant žemės” – nugriuvau. Pagulėjus klausu – tai kas gi atsitiko? Visos pakilom, tada man padavė poeto J. Marcinkevičiaus laišką. Perskaičiau. Laiškas baigtas žodžiais: „Sužavėtas Jūsų kolektyvu, jūsų vaišingumu. Visada būsiu Anykščiuose, jei tik kviesite. Bučiuoju visas. Jūsų Justinas Marcinkevičius”. Taigi, buvo verta nugriūti ant grindų.

Didelį pasisekimą turėjo bibliotekos darbuotojų parengtas poezijos spektaklis „Literatūriniai Anykščiai” (scenarijaus aut. R. Raila). Tai anykštėnų rašytojų kūrinių posmai.

Utenoje, Mogiliove, Rokiškyje vykusiose Anykščių rajono Kultūros dienose šis poezijos spektaklis buvo šventinių renginių akcentas.

Savitu koloritu pasižymėjo ir Anykščių krašto rašytojų jubiliejiniai minėjimai. Šiuos renginius organizavo taip pat bibliotekos kolektyvas.

1972 m. Anykščių rajoninėje bibliotekoje įsteigtas muzikinis skyrius. Jame buvo daugiau kaip 1,5 tūkstančio muzikinių plokštelių. Taigi, teko man prakaituoti Respublikinėje bibliotekoje visą savaitę, kol perkandau muzikinių plokštelių aprašo taisykles.

Su dideliu malonumu dalyvavau respublikiniuose muzikiniuose renginiuose (vakarai, susitikimai su žymiais dainininkais, muzikinės valandėlės). Kaupiau muzikinių žinių populiarinimo patirtį. Grįžus į Anykščių rajoninę biblioteką, pasinėriau į muzikos pasaulį: rengiau muzikines valandėles skaitykloje ir mokyklose, įvairias parodas muzikos temomis, muzikinių plokštelių perklausas. Labai pasisekusi muzikinė valandėlė „Valso istorija” J. Biliūno vidurinėje mokykloje, net kelis kartus ji buvo kartojama.

Galiu pasigirti, kad buvau arši kraštotyryninkė. Tai mano prioritėtinė darbo sritis. Kraštotyros darbo pradžia 1960 m. – pradėta rinkti medžiaga kraštotyrenei kartotekai. Nuo 1965 m. kaupiamas kraštotyros fondas: Anykščių krašto rašytojų kūriniai, periodiniai leidiniai, vietinės spaustuvės leidiniai, kraštotyriniai darbai, renginių scenarijai, kritikos straipsniai ir t. t.

Aktyviai dalyvavome tiek rajoninėse, tiek respublikinėse kraštotyros parodose. Kraštotyros darbai: „A. Vienuolis anykštėnų prisiminimuose”, „Liaudies dainininkės Kairytės” – bei kraštotyrinė kartoteka respublikinėje apžiūroje gavo gana aukštą įvertinimą – nemokamą kelionę į Lenkiją (važiavo vedėja B. Staikūnienė, o man teko kuklesniu prizu pasitenkinti, į Lenkiją nevažiavau, kadangi lenkų kalbos nemokėjau...).

Bibliografinio-informacinio darbo baruose skyriaus darbuotojos (A. Berezauskienė, B. Gvozdienė ir aš pati) respublikinėje apžiūroje laimėjome II vietą. Reiškia, dirbom, stengėmės.

Dirbdama bibliografijos-informacijos skyriaus vedėja, džiaugiausi, kad greta manęs buvo puikios specialistės, kūrybingos, nuoširdžios ir pareigingos kolegės: Audronė Berezauskienė, Bronė Gvozdienė. Jų dėka buvo sutvarkytas bibliografinės-informacinės literatūros fondas bei katalogas, pildomos ir tvarkomos bibliografinės kartotekos, sėkmingai buvo dirbama skaitytojų skaitymo kultūros ugdymo srityje. Labai išsamios literatūrinių požiūriu, estetiškos ir ilgam įsimintinos A. Berezauskienės paruoštos bibliografinės apžvalgos.

Labai daug teko važinėti po kaimo bibliotekas: ne tik patikrinti, bet ir padėti organizuoti renginius, atrinkti kraštotyros fondą, sudarinėti bibliografijos-informacijos kartotekas, redaguoti ir sudarinėti katalogus. Kaimo bibliotekų darbuotojos mūsų privengdavo. Ne kartą esu girdėjusi: „Rajoninės bibliotekos darbuotojos siaučia su S. Tankūniene

priešakyje, siaubas, pasiruoškite gynybai". Taip kaimo bibliotekų darbuotojos viena kitai perduodavo žinių telefonais.

Teko man sėdėti ir bibliotekos viršininkės kėdėje, bet neilgai. Nežinau, gal kėdė buvo sulūžusi, o gal mano per daug tiesmukas charakteris neleido ilgiau toje kėdėje išsilaikyti. Taigi didesnę laikotarpį buvau eiline. Turėjau keletą apdovanojimų, bet jie dabar beverčiai, tai gal neverta ir minėti.

Gražiai dirbom, smagiai gyvenom. O kiek įvairių išvykų buvo: įsimintinos išvykos į Maduonos rajoną (Latvija), o dar tie nuotykiškai Oginskio parke – kai nuėjus delegacijai į ten esantį tualetą, įlūžo grindys. Juoko ir kalbos buvo visiems metams, net sienlaikraštis buvo išleistas apie išvykas ir šį atsitikimą. Oi, smagūs, geri laikai buvo, kad jie dabar sugrįžtų, tai dar ilgai ilgai nesentume...

Su didele pagarba ir lietuvišku nuoširdumu dėkoju ilgametei bibliotekos darbuotojai Rozalijai Klimašauskaitei. Tai vienintelis žmogus kolektyve, sugebėjęs nesavanaudiškai suprasti, atjausti, patarti, padėti, sugebėjęs pamiršti pikta žodį, nuoskaudą, pažeminimą ir kiekvienu atveju sau ir kitiems pasakiusi „Duok pakajų“.

Tai tiek tiesos ir šventų žodžių, išsakytų šiuose popieriaus lapuose, apie mano darbo sėkmes ir nesėkmes, pasiekimus ir pralaimėjimus.

Daugiau, kad ir kaip prašysit, niekad niekam prisiminimų neberašysiu – „duokit pakajų“.

Su pagarba –
buvusi arši kraštotyrininkė

Stasė Tankūnienė

2001-03-14
Anykščiai